

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 27/09-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti L. P., a. s., B., vedené pod sp. zn. Rvp 315/08, Rvp 335/08, Rvp 336/08, Rvp 365/08, Rvp 366/08, Rvp 369/08, Rvp 370/08, Rvp 378/08, Rvp 380/08, Rvp 408/08, Rvp 411/08, Rvp 413/08, Rvp 457/08, Rvp 459/08, Rvp 460/08, Rvp 462/08 až Rvp 464/08, Rvp 466/08, Rvp 505/08, Rvp 511/08 až Rvp 517/08, Rvp 522/08 až Rvp 527/08, Rvp 564/08 až Rvp 567/08, Rvp 580/08 až Rvp 605/08, Rvp 862/08, Rvp 920/08 až 950/08, Rvp 1070/08, Rvp 1245/08 až Rvp 1276/08, Rvp 2032/08 až Rvp 2080/08, Rvp 3058/08 až Rvp 3628/08 a Rvp 5218/08 až Rvp 5931/08, zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov vo veciach jej podaní z 31. marca 2006 a 26. júla 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L. P., a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 315/08, Rvp 335/08, Rvp 336/08, Rvp 365/08, Rvp 366/08, Rvp 369/08, Rvp 370/08, Rvp 378/08, Rvp 380/08, Rvp 408/08, Rvp 411/08, Rvp 413/08, Rvp 457/08, Rvp 459/08, Rvp 460/08, Rvp 462/08 až Rvp 464/08, Rvp 466/08, Rvp 505/08, Rvp 511/08 až Rvp 517/08, Rvp 522/08 až

Rvp 527/08, Rvp 564/08 až Rvp 567/08, Rvp 580/08 až Rvp 605/08, Rvp 862/08, Rvp 920/08 až 950/08, Rvp 1070/08, Rvp 1245/08 až Rvp 1276/08, Rvp 2032/08 až Rvp 2080/08, Rvp 3058/08 až Rvp 3628/08 a Rvp 5218/08 až Rvp 5931/08 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 315/08.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L. P., a. s., odmieta ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 6. až 8. februára 2008 a 11. februára 2008 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti L. P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., ktorými namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) vo veciach jej podaní z 31. marca 2006 a 26. júla 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Podaniami z 3. marca 2008 sťažovateľka opravila obsah petitu sťažností (správne označila porušovateľa - okresný súd) a v podaniach z 19. mája 2008 doplnila svoju argumentáciu k reakcii okresného súdu na podané sťažnosti podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Z obsahu sťažností vyplýva, že sťažovateľka podala okresnému súdu návrhy na začatie občianskeho súdneho konania, ktorými sa domáhala zaplataenia pohľadávok proti rôznym odporcom (fyzickým osobám a právnickým osobám). Návrhy na vydanie

platobných rozkazov boli podané podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažností ústavnému súdu neboli konania o jej veciach doručených okresnému súdu prostredníctvom kuriéra 31. marca 2006 a 26. júla 2006 právoplatne skončené. Okresný súd nevykonal vo veciach žiaden relevantný procesný úkon (výzva na zaplatenie súdneho poplatku, prípadne vydanie platobného rozkazu a pod.). V zásade je v konaniach nečinný. Doba konaní v jej veciach je neprimeraná vzhľadom na predmet, povahu a stav konaní.

Predmetom konaní je podľa názoru sťažovateľky po skutkovej aj právnej stránke jednoduchá vec (uplatnenie „*relatívne nízkej*“ peňažnej pohľadávky osvedčenej listinami prostredníctvom návrhu na vydanie platobného rozkazu). Sťažovateľka podľa svojho tvrdenia „*spolupracuje so súdom*“ a je aktívna.

V sťažnostiach sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu v označených veciach bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov vo veciach návrhov podaných 31. marca 2006 a 26. júla 2006 a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 663,88 € (20 000 Sk) v každej z uvedených vecí [t. j. spolu v sume 970 592,56 € (29 240 071 Sk)], ako aj úhradu trov konania.

K podaným sťažnostiam sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril predseda okresného súdu podaním z 22. septembra 2008 sp. zn. 1 SprV/396/08 doručeným ústavnému súdu 29. septembra 2008, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Návrhy na dvoch DVD nosičoch boli Okresnému súdu Trebišov doručené dňa 31. 3. 2006 spoločne so sprievodným listom advokáta JUDr. M. P., B. Ďalšie návrhy boli

doručené súdu na jednom DVD nosiči dňa 26. júla 2006 znova so sprievodným listom advokáta JUDr. M. P. Na dvoch DVD nosičoch doručených súdu dňa 31. 3. 2006 sa nachádzalo 1071 návrhov na vydanie platobného rozkazu a na DVD nosiči doručenom súdu dňa 26. 7. 2006 sa nachádzalo 390 návrhov na vydanie platobného rozkazu.

Vzhľadom k tomu, že Okresný súd Trebišov nemal v tom čase k dispozícii zariadenie slúžiace na otvorenie listín podaných formou elektronických prostriedkov podpísaných zaručeným elektronickým podpisom, žaloby nachádzajúce sa na týchto DVD nosičoch nemohli byť zapísané podateľňou Okresného súdu Trebišov do elektronických registrov Okresného súdu Trebišov, a preto boli podania advokáta JUDr. M. P. s DVD nosičmi zaevidované v registri Spr Okresného súdu Trebišov.

Zo stanoviska Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky Bratislava zo dňa 3. 4. 2006 vyplynulo, že súdy Slovenskej republiky nemali v tom čase k dispozícii elektronickú podateľňu, preto neboli splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podaní elektronickou formou prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov.

Oznámenie zo dňa 7. 11. 2006, ktoré bolo Okresnému súdu Trebišov doručené dňa 13. 11. 2006, Slovenský rozhlas Bratislava dal súdu na vedomie, že dňa 12. 10. 2006 bola na Okresnom súde Bratislava I podaná žaloba o určenie neplatnosti zmlúv žalobcu Slovenský rozhlas Bratislava proti žalovanému B. L. P. a. s. B., pričom toto konanie je vedené pod spisovou značkou 7 C/144/2006. Riaditeľka Slovenského rozhlasu Bratislava súčasne navrhla, aby Okresný súd Trebišov prerušil konania vo veci navrhovateľa B. L. P. a. s. B. voči dlžníkom koncesionárskych poplatkov, ktorí boli žalovaní z titulu nezaplatenia splatných koncesionárskych poplatkov. Odpis tohto oznámenia bol dňa 21. 11. 2006 zaslaný právnenému zástupcovi sťažovateľky JUDr. M. P.

Po nainštalovaní príslušných technických prostriedkov bolo podateľňou Okresného súdu Trebišov zaevidovaných celkom 1461 žalôb, ktoré boli náhodným výberom pridelené na rozhodnutie do jednotlivých senátnych oddelení. V priebehu tlačenia týchto žalôb a vytvárania jednotlivých súdnych spisov dňa 15. 1. 2008 podpredseda predstavenstva spoločnosti L. P., a. s. B. súdu oznámil, že od 8. 1. 2008 došlo k zmene obchodného mena a sídla spoločnosti z pôvodného B. L. P. a. s., B. na terajšie L. P., a. s., B.

Dňa 19. 2. 2008 advokát JUDr. J. T., B. oznámil súdu, že odmieta ustanovenie Slovenskej advokátskej komory Bratislava za zástupcu advokáta JUDr. M. P. zo dňa 10. 12. 2007, o čom informoval aj Slovenskú advokátsku komoru Bratislava.

Okresný súd Trebišov dňa 3. 4. 2008 požiadal Slovenskú advokátsku komoru Bratislava o podanie informácie ohľadom zastupovania advokáta JUDr. M. P. Dňa 9. 4. 2008 oznámila súdu Advokátska kancelária JUDr. M. P., že dňa 3. 3. 2008 uzavrel dohodu o ustanovení zastupujúceho advokáta na čas pozastavenia výkonu jeho advokácie so spoločnosťou R. C. s. r. o., B. v zastúpení Mgr. A. H. - konateľka. Súčasne predložil Dohodu o ustanovení advokáta za zástupcu na čas pozastavenia výkonu advokácie, prehlásenie zastupujúceho advokáta a plnomocenstvo pre advokátskeho koncipienta.

Z prehlásenia zastupujúceho advokáta zo dňa 8. 4. 2008 vyplynulo, že korešpondencia súvisiaca s konaniami, ktorých účastníkom je spoločnosť L. P., a. s. B., má byť doručovaná na adresu..., teda na adresu sídla zastupovaného advokáta JUDr. M. P.

Na základe vzájomného odsúhlasenia termínu boli výzvy na zaplatenie súdneho poplatku doručené právnomu zástupcovi sťažovateľky dňa 14. 7. 2008, pričom súdny poplatok dosiaľ nebol zaplatený ani v jednej veci.

Spoločnosť L. P., a. s. Bratislava dňa 9. 9. 2008 súdu oznámila, že vedenie súdneho konania je postihnuté hmotnoprávnou vadou v rozpore s ich legitímnymi záujmami, preto doručené výzvy na zaplatenie súdneho poplatku vníma spoločnosť ako nulitné, bez právneho účinku.“

Následne predseda okresného súdu prípisom sp. zn. 1 SprV/396/08 z 25. novembra 2008 doručeným ústavnému súdu 1. decembra 2008 ústavnému súdu oznámil, že „dňa 20. 10. 2008 boli doručené splnomocnencovi právneho zástupcu sťažovateľky uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku vo všetkých veciach, ktorých zoznam tvorí prílohu tohto listu. Vzhľadom k tomu, že sťažovateľka nepodala voči uzneseniam o zastavení konania odvolanie a ani nezaplatila v odvolacej lehote súdny poplatok, uznesenia o zastavení konania nadobudli právoplatnosť dňa 5. 11. 2008 a súd tieto veci eviduje ako právoplatne skončené.“

Sťažovateľka sa k stanovisku predsedu okresného súdu vyjadrila podaním zo 7. januára 2009 doručeným ústavnému súdu 13. januára 2009, v ktorom okrem iného k otázke zastavenia občianskych súdnych konaní pred všeobecným súdom z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku uviedla:

„a) Podľa ust. § 8 zákona č. 212/1995 Z. z. (zákon o koncesionárskych poplatkoch) platného v rozhodnom čase mohol sťažovateľ uplatniť svoje pohľadávky súdnou cestou len vtedy, ak pred podaním žaloby vyzval písomne dlžníka na ich úhradu. Táto podmienka bola v zmysle cit. ustanovenia obligatórna. Na úspešné vedenie súdneho sporu o zaplatenie pohľadávok musí byť sťažovateľ schopný preukázať, že splnil túto podmienku. To je možné len prostredníctvom dokladu archivovaného Slovenskou poštou, ktorá realizovala doručovanie výziev. Samotné výzvy zasielal Slovenský rozhlas. Sťažovateľ preto nedisponuje dokladmi o doručení a archivácie pošty sú jediným dôkazom. Slovenská pošta, vydá dané dôkazy len na pokyn súdu. Sťažovateľ nie je oprávnený požadovať vydanie osobne. Slovenská pošta podľa archivačného poriadku archivuje doklady len 3 roky po doručení. Súd svojím nesprávnym postupom spôsobil, že v súčasnosti nie je možné v prípadnom súdnom konaní vzhľadom k uplynutiu času vykonať dôkaz o doručení.

b) Spory, ktorých začatie inicioval pred všeobecným súdom sťažovateľ sa v zmysle novely OSP účinnej od 15. 10. 2008 považujú za drobné spory. Podľa ust. § 372p ods. 1 OSP sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ustanovené inak. V zmysle ust. § 150 ods. 2 OSP je zo strany sťažovateľa reálne uvažovať o skutočnosti, že aj v prípade úspechu v konaní pred všeobecným súdom - vzhľadom k výške pohľadávky - mu súd neprizná náhradu trov súdneho konania. Bolo by nespravodlivé požadovať od sťažovateľa, aby v stave, kedy existuje prekážka opísaná v bode a), riskoval finančnú stratu, správal sa nehospodárne a na vlastný účet viedol spor, ktorý je vzhľadom k nesprávnemu postupu súdu vopred prehratý.

c) Prvotným neprijatím žalobného návrhu okresný súd vylúčil účinok ust. § 112 veta prvá, Občianskeho zákonníka, čím spôsobil plynutie premlčacej doby vo vzťahu k majetkovým právam sťažovateľa. Okresný súd bezdôvodne vystavil sťažovateľa reálnemu riziku zamietnutia podaných žalobných návrhov v prípade, ak žalovaný uplatní námietku premlčania. Toto riziko nemôže byť z dôvodu využitia elektronického podania eliminované. Podľa ust. § 132 vyhl. č. 543/2005 Z. z. (o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre

okresné súdy, krajské súdy, špeciálny súd a vojenské súdy v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 417/2006 Z. z., a vyhlášky č. 120/2007 Z. z.) sa pri prijímaní podaní urobených elektronickými prostriedkami podpísaných zaručeným elektronickým podpisom sa postupuje podľa osobitných predpisov. Týmito osobitnými predpismi sú zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 679/2004 Z. z. a vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 542/2002 Z. z., o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku. Podľa ust. § 6 ods. 2, písm. d) vyhlášky č. 542/2002 Z. z. elektronická podateľňa organizačnými opatreniami a pomocou technických prostriedkov minimálne zabezpečuje potvrdenie o prijatí alebo odmietnutí elektronického dokumentu vydaním vlastného elektronického dokumentu s použitím časovej pečiatky. Podľa ods. 4), citovaného paragrafu pri manipulácii s elektronickým dokumentom, najmä pri potvrdzovaní jeho prijatia alebo postúpení na ďalšiu manipuláciu využíva elektronická podateľňa službu časovej pečiatky. Keďže okresný súd nemal v rozhodnom čase, kedy žalobca realizoval svoje podanie, zriadenú elektronickú podateľňu, nemohol vydať potvrdenie o prijatí elektronického dokumentu vydaním vlastného elektronického dokumentu s použitím časovej pečiatky. Ak aj v súčasnosti okresný súd disponuje elektronickou podateľňou, nie je technicky a najmä právne možné, aby bolo vydané potvrdenie o prijatí elektronického dokumentu vydaním elektronického dokumentu s použitím časovej pečiatky vyznačujúcej časovo spätné prijatie ku dňu, kedy reálne žalobca doručil okresnému súdu návrhy na začatie občianskeho súdneho konania. Riziko premlčania majetkových práv sťažovateľa protiprávnym postupom okresného súdu nie je možné eliminovať.

d) Dôkazy, ktoré preukazujú zmenu hmotnoprávných a procesnoprávných účinkov podaní sťažovateľa vo vyššie opísanom smere sme schopný po identifikácii prípadov predložiť. Dôkazom je však aj obsah samotných spisov vedených všeobecným súdom.

e) Vzhľadom k vyššie uvedeným faktom bolo vedenie súdnych konaní postihnutých hmotnoprávnymi vadami v rozpore s legitímnymi záujmami sťažovateľa. Je potrebné upozorniť, že vady vznikli výhradne nezákonnou činnosťou všeobecného súdu. Bolo by nespravodlivé požadovať od sťažovateľa, aby viedol a financoval spory, ktorých osud bol

vopred známi a ktoré by jednoznačne skončili v neprospech sťažovateľa - zamietnutím žaloby.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným § 31a uvedeného zákona však možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 315/08, Rvp 335/08, Rvp 336/08, Rvp 365/08, Rvp 366/08, Rvp 369/08, Rvp 370/08, Rvp 378/08, Rvp 380/08, Rvp 408/08, Rvp 411/08, Rvp 413/08, Rvp 457/08, Rvp 459/08, Rvp 460/08, Rvp 462/08 až Rvp 464/08, Rvp 466/08, Rvp 505/08, Rvp 511/08 až Rvp 517/08, Rvp 522/08 až Rvp 527/08, Rvp 564/08 až Rvp 567/08, Rvp 580/08 až Rvp 605/08, Rvp 862/08, Rvp 920/08 až 950/08, Rvp 1070/08, Rvp 1245/08 až Rvp 1276/08, Rvp 2032/08 až Rvp 2080/08, Rvp 3058/08 až Rvp 3628/08 a Rvp 5218/08 až Rvp 5931/08 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažností vyplýva, že sťažovateľka namieta nečinnosť okresného súdu v konaniach o návrhoch urobených formou elektronického podania, ktoré okresný súd odmietol prijať s poukazom na administratívno-technickú nespôsobilosť.

Sťažovateľka 31. marca 2006 a 26. júla 2006 doručila okresnému súdu návrhy na vydanie platobných rozkazov vrátane príloh elektronickou formou (prostredníctvom DVD nosičov) a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom vychádzala z toho, že podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

Ústavný súd otázku, či uvedené podania sťažovateľky sú návrhmi na začatie konania v zmysle § 42 ods. 1 v spojení s § 82 ods. 1 OSP, už posudzoval konštatujúc (napr. v odôvodnení nálezu sp. zn. III. ÚS 7/07 z 20. decembra 2007):

«V danom prípade § 41 ods. 1 v spojení s § 42 ods. 1 OSP nepochybne priznáva navrhovateľovi (sťažovateľke) možnosť urobiť podanie viacerými rovnocennými spôsobmi, v ktorých je zahrnuté aj podanie návrhu elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Interpretácia § 6 ods. 1 vyhlášky NBÚ spôsobom, že toto ustanovuje povinnosť zriadiť elektronickú podateľňu len alternatívne, t. j. len v prípade „ak orgán verejnej moci alebo verejnej správy využíva zaručený elektronický podpis...“, v danom prípade podľa názoru ústavného súdu neprichádza do úvahy, t. j. je ústavne neakceptovateľná. Uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a ani iné ustanovenia na úrovni zákona upravujúce postup všeobecných súdov pri prijímaní podaní (návrhov na začatie konania) totiž z oprávnenia fyzických osôb alebo právnických osôb podať návrh na začatie konania aj elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom neustanovujú žiadnu výnimku, a preto uvedenému oprávneniu zodpovedá povinnosť dotknutých štátnych orgánov prijať takéto podania a vytvoriť technické prostriedky na ich prijímanie, t. j. zriadiť elektronickú podateľňu.»

Na základe toho je nesporné, že v okolnostiach prípadu namietané konania na okresnom súde začali 31. marca 2006 a 26. júla 2006 bez ohľadu na to, že okresný súd návrhy podané elektronickou formou nebol spôsobilý prijať z dôvodov objektívnej (organizačno-technickej) povahy.

Podľa aplikovateľnej judikatúry ústavného súdu jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľky. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovateľka necelý mesiac pred podaním sťažností ústavnému súdu využila možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch a 9. januára 2008 podala sťažnosti na prietahy v konaniach adresované predsedovi okresného súdu. Do uvedeného dátumu nepreukázala, že by si práva, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, chránila iným spôsobom.

Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mala sťažovateľka k dispozícii a úspešne ho aj využila ešte pred podaním sťažností ústavnému súdu. Ako potvrdila aj samotná sťažovateľka v podaní z 5. mája 2008, *„po skoncipovaní, avšak v priebehu spracovania a distribúcie ústavnej sťažnosti, bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie porušovateľa o spôsobe vybavenia sťažnosti podanej podľa ust. § 62 ods. 1 a nasl. zák. č. 757/2004 Z. z.“*. Ako uviedla sťažovateľka, predseda okresného súdu uznal dôvodnosť jej sťažností a oznámil jej ďalší postup v predmetných konaniach.

Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na prietahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127

ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd pridriavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

Po upozornení predsedu okresného súdu na prieťahy v konaniach možno z ďalšieho postupu okresného súdu vyvodit', že predseda okresného súdu na sťažnosti sťažovateľky adekvátne reagoval a prijal v primeranej lehote potrebné opatrenia v jej veciach. Keďže 19. februára 2008 bolo okresnému súdu doručené oznámenie advokáta JUDr. J. T., B., o odmietnutí jeho ustanovenia Slovenskou advokátskou komorou Bratislava (ďalej len „advokátska komora“) za zástupcu advokáta JUDr. M. P. (právneho zástupcu sťažovateľky v konaniach pred okresným súdom), okresný súd 3. apríla 2008 požiadal advokátsku komoru o podanie informácie týkajúcej sa zastupovania advokáta JUDr. P. Dňa 9. apríla 2008 oznámila advokátska kancelária JUDr. P. okresnému súdu, že 3. marca 2008 uzavrel dohodu o ustanovení zastupujúceho advokáta na čas pozastavenia výkonu jeho advokácie so spoločnosťou R. C., s. r. o., Bratislava. Z vyhlásenia zastupujúceho advokáta z 8. apríla 2008 vyplynulo, že korešpondencia súvisiaca s konaniami, ktorých účastníkom je sťažovateľka, má byť doručovaná na adresu..., teda na adresu sídla zastupovaného advokáta JUDr. M. P. Na základe vzájomného odsúhlasenia termínu okresný súd 14. júla 2008 doručil právnenému zástupcovi sťažovateľky výzvy na zaplatenie súdneho poplatku vo všetkých napadnutých konaniach.

Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol na skutočnosť, že okresný súd po doručení sťažností sťažovateľky na prieťahy v konaniach vykonal úkony, ktoré nesporne viedli k rozhodnutiu vo veci (dôvodné overovanie oprávnenosti právneho zástupcu na zastupovanie sťažovateľky v konaniach, výzvy na zaplatenie súdnych poplatkov).

V posudzovaných konaniach treba prihliadnuť aj na podstatnú skutočnosť, že sťažovateľka žalobami vymáha pohľadávky, t. j. majetkové práva, vo vzťahu ku ktorým nie je originálnym nadobúdateľom. Tieto pohľadávky jej boli postúpené Slovenským rozhlasom. V relevantnom období sa Slovenský rozhlas v konaní vedenom Okresným

súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006 žalobou proti sťažovateľke domáhal určenia absolútnej neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých malo k postúpeniu uvedených pohľadávok dôjsť, t. j. absolútnej neplatnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok, ako aj určenia neplatnosti ďalších súvisiacich (tzv. realizačných) zmlúv uzatvorených so sťažovateľkou. Výsledok tohto konania mal v tom čase zásadný význam pre rozhodnutie okresného súdu vo veciach sťažovateľkou uplatňovaných pohľadávok, pretože sa v ňom riešila otázka jej aktívnej vecnej legitímácie týkajúcej sa týchto pohľadávok vymáhaných na základe elektronických podaní. Slovenský rozhlas podal Okresnému súdu Bratislava I žalobu o určenie neplatnosti uvedených zmlúv 12. októbra 2006. Túto skutočnosť Slovenský rozhlas oznámil listom generálnej riaditeľky zo 7. novembra 2006 všetkým (v tom čase v právnych veciach sťažovateľky konajúcim 45) okresným súdom Slovenskej republiky, pričom zároveň navrhol prerušenie konaní o návrhoch sťažovateľky.

Bezprostrednou príčinou pretrvávania stavu právnej neistoty sťažovateľky týkajúcej sa ňou uplatňovaných majetkových práv preto nie je namietaná nečinnosť okresného súdu vo veciach jej elektronických podaní v období od 31. marca 2006, resp. od 26. júla 2006, ale skutočnosť, že konanie vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, v ktorom sa riešila predbežná otázka dôležitá pre rozhodnutie v sťažovateľkiných veciach a ktoré začalo 12. októbra 2006, krátko po podaní návrhov sťažovateľky, nebolo do konca roka 2008 právoplatne skončené. Ústavný súd na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) zistil, že v decembri 2008 sa sťažovateľka a Slovenský rozhlas mimosúdne dohodli o ukončení súdnych sporov a späťvzatí svojich podaní týkajúcich sa platnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok z nezaplatených koncesionárskych poplatkov z roku 2005 a dvoch nadväzujúcich realizačných zmlúv, ako aj zmluvnej pokuty z druhej realizačnej zmluvy. Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd z dôvodu späťvzatia odvolania Slovenským rozhlasom 19. januára 2009 odvolacie konanie vo veci vedenej Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006 uznesením sp. zn. 4 Co 292/08 zastavil.

Vzhľadom na množstvo sťažovateľkiných žalôb a na skutočnosť, že po právoplatnom rozhodnutí o otázke platnosti postúpenia sporných pohľadávok bolo možné o sťažovateľkou

uplatňovaných právach rozhodnúť pomerne rýchlo, je procesný postup okresného súdu, ktorý o návrhoch sťažovateľky mohol meritórne rozhodnúť až po právoplatnom skončení konania vedeného v prvom stupni Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, primeraný okolnostiam prerokúvaných vecí.

Existencia označeného sporu „*o vlastníctvo uvedených pohľadávok*“, ktorý sa riešil pred Okresným súdom Bratislava I, zároveň relativizovala sťažovateľkino tvrdenie o obmedzení jej vlastníckych práv v dôsledku neskončenia konaní vedených na základe návrhov podaných elektronickou formou, keďže do mimosúdneho vyriešenia sporu (december 2008) nebolo zrejmé, či ňou uplatnené pohľadávky patrili do jej majetku.

Zároveň ústavný súd konštatuje, že z ustanovenia § 101 OSP vyplýva pre účastníka konania procesná povinnosť prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania, poskytnutím náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní. V sporovom konaní, akým sú aj posudzované konania, nesie procesnú zodpovednosť za podanie kvalifikovaného návrhu na začatie konania, predkladanie dôkazov a včasnú realizáciu iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takého konania vo výraznej miere účastník (obdobne napr. IV. ÚS 381/04, III. ÚS 347/04).

V dôsledku nezaplatenia súdnych poplatkov pri podaní žalôb bol okresný súd povinný vyzvať sťažovateľku na odstránenie nedostatku v podmienkach konania splnením si poplatkovej povinnosti (§ 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažností zistil, že sťažovateľka súdne poplatky za podané návrhy nezaplatila ani v lehote ustanovenej vo výzvach okresného súdu, ani v odvolacej lehote po doručení jednotlivých uznesení o zastavení konania. Podľa vyjadrenia predsedu okresného súdu z 25. novembra 2008 uznesenia o zastavení konania nadobudli právoplatnosť 5. novembra 2008 a okresný súd eviduje všetky konania vo veciach sťažovateľky ako právoplatne skončené. V dôsledku

uvedenej skutočnosti už okresný súd nemá možnosť ovplyvniť ďalší priebeh konaní a rozhodnúť vo veci (a tým odstrániť právnu neistotu sťažovateľky).

Ústavný súd už judikoval, že nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach návrhu na začatie konania (ktoré bránia súdu konať a rozhodnúť vo veci samej), nezaplatenie súdneho poplatku zo strany účastníka konania namietajúceho porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj porušenie procesnej povinnosti poskytnúť súdu náležitú súčinnosť v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní, patria medzi okolnosti, na ktoré ústavný súd prihliada pri posudzovaní tvrdenia o porušení označeného základného práva sťažovateľky (III. ÚS 81/05).

Je nesporné, že takýmto procesným zavinením sťažovateľka sama zapríčinila stav, pre ktorý okresný súd nemohol v jej veciach (v merite veci) rozhodnúť. Signalizuje to zároveň aj absenciu skutočného záujmu sťažovateľky na odstránení právnej neistoty na základe právoplatného rozhodnutia okresného súdu vo veci samej a v konečnom dôsledku o účelovosti podaných návrhov zo strany sťažovateľky.

Takéto konanie sťažovateľky hodnotí ústavný súd ako nezlučiteľné so zmyslom a účelom ústavou garantovaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľka touto sťažnosťou namietala. Ako účelovú a neakceptovateľnú vyhodnotil ústavný súd aj obranu sťažovateľky obsiahnutú v jej podaní zo 7. januára 2009.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania vo veciach sťažovateľky dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde k záveru, že jej sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Z uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2009